

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society
September 2023 | NL

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

HOOFDARTIKEL

Woord vooraf

Beste lezers,

Het zomerreces is weer voorbij. Welkom terug!

Ik hoop dat u een fijne vakantie heeft gehad en de batterijen helemaal heeft opgeladen voor de drukke maanden die voor ons liggen. Nu de EU een cruciale fase ingaat, waarin belangrijke overeenkomsten en wetten moeten worden goedgekeurd voordat de EP-verkiezingscampagne op kruissnelheid komt, zet het EESC zich in voor het aanpakken van urgente kwesties die de burgers na aan het hart gaan.

Met de ongekende hittegolven, verwoestende bosbranden en overstromingen van afgelopen zomer in de EU is overduidelijk geworden dat het hoog tijd is om actie te ondernemen. Europa heeft dringend behoefte aan een alomvattend actieplan inzake water. Het EESC werkt aan een horizontaal advies om te zorgen voor adequate financiering en infrastructuur en een strategie op het gebied van water, zodat de toegang tot drinkwater voor iedereen wordt gewaarborgd. Net zoals de Green Deal synoniem is geworden met de inzet van de EU voor klimaatactie, moet met de zich aftekenende Blue Deal worden beoogd een nieuwe mondiale standaard te bepalen voor duurzaam waterbeheer.

Opmerkelijk genoeg hebben EU-burgers er tien jaar geleden al voor gepleit om de EU-regels voor drinkwater te actualiseren. Het potentieel van het Europees burgerinitiatief (EBI) wordt nog steeds onvoldoende benut en we moeten er samen voor ijveren om beter te reageren op wat de burgers vragen. Daarom zullen we tijdens de EESC-zitting van september onze oren te luisteren leggen bij de organisatoren van het EBI "Fur Free Europe", dat door 1,5 miljoen mensen van overal uit de EU is ondertekend. Tijdens die zitting zal ook worden gesproken over een gerichte herziening van de EU-begroting, die een onverwachte crisis te verduren kreeg. Hierdoor moet de

begroting snel en doeltreffend worden aangepast om werk te kunnen maken van de nieuwe dringende prioriteiten.

We blijven vertolken wat er onder de burgers leeft, en de belofte uit mijn politieke manifest om de stem van jongeren te versterken, staat nog steeds centraal. In juli heeft het EESC als eerste EU-instelling de EU-jeugdtest toegepast, een belangrijke mijlpaal waarmee mijn inzet op dit punt concreet tot uiting komt. Ik wil alle EESC-leden bedanken voor hun steun bij het nemen van dit cruciale besluit. We werken nu aan het oprichten van een jongerengroep bij het EESC en aan het selecteren van adviezen voor de eerste ronde van de EU-jeugdtest.

De komende maanden zullen ook de banden met het maatschappelijk middenveld van buiten onze grenzen worden aangehaald, met name in de kandidaat-lidstaten van de EU. Het EESC

intensiveert zijn betrekkingen met de kandidaat-lidstaten, zodat we hen kunnen betrekken bij onze dagelijkse werkzaamheden. Dit engagement werd tijdens onze recente zitting nog eens bevestigd. Veelbelovend in dit verband is ook het komende forum van het maatschappelijk middenveld van de Westelijke Balkan in Thessaloniki, de stad waar twee decennia geleden werd verklaard dat de toekomst van de Westelijke Balkan Europees is.

Tegelijkertijd maken we ons op voor de grootste democratische exercitie in de EU — de verkiezingen voor het Europees Parlement, in juni 2024. In dit verband wil ik graag wijzen op het “EurHope”-initiatief en op een onlineraadpleging, bedoeld om in de aanloop naar de verkiezingen de jongerenagenda vast te stellen. Het maatschappelijk middenveld kan een cruciale bijdrage leveren aan het opbouwen van democratische veerkracht en het vormgeven van de toekomst van Europa door de standpunten van Europese burgers, met name jongeren, onder de aandacht te brengen.

Oliver Röpké

Voorzitter van het EESC

VOOR IN UW AGENDA

25 september 2023

Biodag van de EU - Uitreiking EU-prijzen voor de biologische sector 2023

30 september 2023

14e EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld - deadline voor inzendingen

25-26 oktober 2023, Brussel

EESC-zitting

METEEN TER ZAKE!

Kritieke grondstoffen zijn al geruime tijd een belangrijk onderwerp van het publieke debat in Europa. Toen door COVID-19 en de bijbehorende lockdowns de internationale toeleveringsketens van kritieke grondstoffen stilvielen, werd het voor de industrie en de beleidsmakers in de EU pijnlijk

duidelijk dat Europa er zelf voor moet zorgen dat zijn aanvoer van kritieke grondstoffen betrouwbaar is om de transitie naar een koolstofvrije economie te kunnen maken.

De Europese medewetgevers maken zich nu op voor de discussies en onderhandelingen over een EU-verordening inzake kritieke grondstoffen. **Maurizio Mensi** en **Michal Pinter**, rapporteur en corapporteur voor het EESC-advies daarover, zetten uiteen wat er moet gebeuren wil deze verordening de Europese industrie echt ten goede komen.

VERORDENING INZAKE KRITIEKE GRONDSTOFFEN: WAT VANDAAG NIET KRITIEK IS, KAN DAT MORGEN WEL ZIJN

Door Maurizio Mensi en Michal Pinter

De lijst van kritieke grondstoffen moet gemakkelijk kunnen worden aangepast en om de twee jaar worden bijgewerkt om de technologische en strategische ontwikkelingen te kunnen bijhouden.

Het tekort aan kritieke grondstoffen waarmee Europa kampt, kan alleen worden aangepakt met een robuuste, omvattende EU-strategie waarin zowel investeringen en innovatie als recycling, duurzaamheid en leveringszekerheid centraal staan. Dat gebeurt in de door de Europese Commissie voorgestelde verordening inzake kritieke grondstoffen, die dan ook wordt verwelkomd. Deze verordening zal tevens helpen om mogelijke concurrentievervalsing en versnippering van de eengemaakte

markt te voorkomen.

Op dit moment is de EU voor veel van de grondstoffen die zij nodig heeft, voor 75 % tot 100 % afhankelijk van invoer, wat haar economisch en strategisch kwetsbaar maakt (denk bijvoorbeeld aan het onlangs door China ingestelde exportverbod voor gallium en germanium).

Tussen 2017 en 2022 is de vraag naar kritieke grondstoffen sterk gestegen, wat grotendeels kwam door de groeiende populariteit van schone technologieën (elektrische voertuigen, batterijen, fotovoltaïsche zonnepanelen enz.). Vooral de energiesector stuwde de vraag naar lithium (meer dan verdriedubbeld), kobalt (70 % hoger) en nikkel (40 % hoger). Het mag dus duidelijk zijn dat de economische veiligheid van de EU staat of valt met de leveringszekerheid van kritieke grondstoffen. Haperingen in de aanvoer van zulke stoffen hebben gevolgen voor de hele economie en de eengemaakte markt.

Volgens het EESC moet allereerst worden gezorgd voor een voorspelbaar en stabiel regelgevingskader. Dat is essentieel om investeringen aan te trekken, niet alleen voor de exploratie en winning van grondstoffen maar ook voor de verwerking en recycling ervan (dat laatste kan flinke hoeveelheden koper, lithium, nikkel, kobalt en andere kostbare mineralen opleveren afkomstig uit afgedankte batterijen, mijnafval enz.).

Ten tweede is er een flexibele lijst van kritieke grondstoffen nodig die gemakkelijk kan worden aangepast en ten minste om de twee jaar wordt bijgewerkt. Naast de grondstoffen die in de voorgestelde verordening worden aangemerkt als strategisch of kritiek, zijn er namelijk andere grondstoffen die nu niet kritiek zijn maar dat op middellange of lange termijn wel kunnen worden. De beoordeling van het strategisch belang van grondstoffen moet sectorspecifiek zijn om rekening te houden met de vraag in de verschillende industrietakken.

Ten derde moet worden gezorgd voor een breed publiek draagvlak. De uitbreiding van de winnings-, verwerkings- en recyclingindustrie zal voor nieuwe banen zorgen en bijdragen aan de economische vooruitgang. In de EU is de grondstoffensector goed voor ongeveer 350 000 banen en voor nog eens meer dan 30 miljoen banen in productiesectoren die afhankelijk zijn van een betrouwbare toegang tot minerale grondstoffen. Toch mag een publiek draagvlak niet als vanzelfsprekend worden beschouwd. Om een duurzame aanvoer van grondstoffen en geavanceerde materialen voor de EU veilig te stellen, zullen tegen 2030 meer dan 1,2 miljoen nieuwe banen moeten worden gecreëerd. Het is van cruciaal belang om niet alleen de ontwikkeling van vaardigheden in de academische wereld te ondersteunen maar ook in de grondstoffenindustrie en de overheidsdiensten van de lidstaten, met maatregelen voor zowel werknemers in de sector als ambtenaren.

Een ander essentieel punt is een gewaarborgde toegang tot voldoende hoeveelheden fossielvrije, betrouwbare elektriciteit tegen concurrerende prijzen. Het EESC zou graag zien dat de beschikbare financiering op een andere manier wordt ingezet. Die zou vooral gericht moeten zijn op de commercialiseringsfase en de exploitatiekosten in plaats van met voorrang te gaan naar de O&O-fase van nieuwe strategische projecten, zoals nu het geval is. Dit zou de EU helpen om de ambities van de Amerikaanse Inflation Reduction Act te evenaren.

Ook zouden de markten voor secundaire grondstoffen moeten worden ondersteund en wel met maatregelen om goed functionerende markten tot stand te brengen en de verliezen aan schroot tot een minimum te beperken. De markten voor secundaire grondstoffen zijn namelijk van groot belang om een circulaire economie tot stand te brengen en zouden er baat bij hebben als economische, technische en regelgevingsbelemmeringen in verschillende stadia van de waardeketen uit de weg worden geruimd.

Het EESC stelt voor om gemakkelijker overheidsfinanciering te verlenen als winningspraktijken gebaseerd zijn op voorafgaande economische en milieustudies waarin de vervuilende effecten van de winning van kritieke grondstoffen worden beoordeeld. Dit vereist afstemming met de staatssteunregels. Verder zouden enkele van de antitrustinstrumenten van de EU moeten worden aangepast om het halen van de doelstellingen uit het wetgevingsvoorstel te vergemakkelijken maar tegelijkertijd buitensporige concurrentievervalsingen op de eengemaakte markt te voorkomen (de regelgeving voor concentratiecontrole zou bijvoorbeeld op een flexibeler manier kunnen worden toegepast om niet alleen rekening te houden met de doelstellingen van de Green Deal maar ook met die van de wetgeving inzake kritieke grondstoffen).

Tot slot zijn er doeltreffende handelsbeschermingsmaatregelen nodig om nieuwe Europese investeringen te beschermen en ervoor te zorgen dat de EU met andere grote spelers kan concurreren. Om de externe bronnen van kritieke grondstoffen te diversifiëren, zou de EU de mogelijkheden moeten verkennen voor partnerschappen en samenwerkingsovereenkomsten, o.a. met kandidaat-lidstaten, voor de financiering van projecten voor de ontwikkeling van prospectiecampagnes op geselecteerde nieuwe locaties en/of brownfieldterreinen. Dit soort partnerschappen zouden afhankelijk kunnen worden gesteld van de toezeggingen van kandidaat-lidstaten om hun milieubeleid sneller af te stemmen op de wetgeving en normen van de EU.

“EEN VRAAG VOOR ...”

Een vraag voor...

In onze rubriek “Een vraag voor ...” verzoekt EESC Info rapporteur Javier Doz om wat meer over de voorgestelde nieuwe regels voor de economische governance van de EU te vertellen.

We mogen niet volstaan met het stabiliteits- en groeipact

EESC Info: Hoe staat het EESC tegenover het voorstel van de Commissie inzake de nieuwe economische governance?

Javier Doz: De Commissie heeft dit voorstel opgesteld omdat de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact (SGP) in januari 2024 verstrijkt en veel EU-lidstaten in de nasleep van de pandemie met hoge tekorten en schulden kampen. Mogelijk ligt er ook een kritische bespiegeling over de negatieve gevolgen van de strikte toepassing van de SGP-bepalingen tijdens de “grote recessie” in 2008 aan ten grondslag.

In dit voorstel worden de tekort- en schuldlimieten (respectievelijk 3 % en 60 % van het bbp) weliswaar gehandhaafd, maar krijgen de lidstaten, afhankelijk van hun specifieke situatie, meer tijd en speelruimte om deze doelstellingen te bereiken.

Bovendien worden de regels vereenvoudigd in die zin dat het groeitempo van de netto primaire overheidsuitgaven de belangrijkste indicator wordt. Daarmee worden de rente op de overheidsschuld, werkloosheidsuitkeringen en uitgaven die met discretionaire maatregelen of Europese fondsen worden gefinancierd, buiten beschouwing gelaten. De belangrijkste vernieuwing is dat iedere lidstaat met de Commissie onderhandelt over het opstellen van een budgettair-structureel plan, dat een looptijd van vier tot zeven jaar heeft en structurele hervormingen omvat.

Op 26 april publiceerde de Commissie twee voorstellen voor een verordening en één voorstel voor een richtlijn tot wijziging van de desbetreffende doelstellingen van het SGP inzake de coördinatie van het economisch beleid en het begrotingstoezicht, de procedure bij buitensporige tekorten en de voorschriften voor de begrotingskaders. Onder druk van de Duitse regering zijn een aantal bepalingen aangescherpt ten opzichte van de mededeling die eerder in november werd gepubliceerd. Zo zijn landen met een tekort van meer dan 3 % verplicht om hun schuld jaarlijks met 0,5 % van het bbp af te bouwen en

treedt de procedure bij buitensporige tekorten automatisch in werking indien landen afwijken van het plan voor de middellange termijn.

Het EESC steunt de hoofdpunten van het Commissievoorstel, nl. de invoering van gedifferentieerde nationale budgettair-structurele plannen en de grotere flexibiliteit binnen het SGP. Het vindt echter ook dat de voorwaarden van het oorspronkelijke voorstel van november overeind moeten blijven en roept op tot een debat over de noodzaak om verder te gaan dan het kader van 1997.

Ook moet onder meer de mogelijkheid worden overwogen een “permanente EU-begrotingscapaciteit” in te voeren om een steeds breder scala aan “gemeenschappelijke Europese goederen” te kunnen financieren. Daarnaast vindt het Comité dat het de “nationale verantwoordelijkheid” voor de toezeggingen in de budgettair-structurele plannen ten goede zou komen als de nationale parlementen, de lokale en regionale overheden, de sociale partners en de maatschappelijke organisaties bij het opstellen van deze plannen

betrokken zouden worden.

Het EESC acht het ook noodzakelijk dat een aparte behandeling van overheidsinvesteringen binnen de budgettaire-structurele plannen wordt gegarandeerd (met name op het vlak van de groene transitie en defensie), dat de doelstellingen op sociaal en arbeidsgebied bij investeringen en hervormingen worden aangescherpt, dat de methodologie van de schuldhoudbaarheidsanalyse zorgvuldig tegen het licht wordt gehouden en dat de regeringen en onafhankelijke nationale begrotingsorganen worden betrokken bij de vaststelling van het “technische traject” van de schuldreductie.

RAADT U WIE ONZE GAST IS?

De speciale gast

Deze maand is onze speciale gast de in Georgië gevestigde Franse journalist **Régis Genté**, die een blik werpt op het sluimerende conflict in zijn gastland terwijl alle ogen op Oekraïne zijn gericht.

Régis Genté is freelancejournalist en expert op het gebied van de voormalige USSR. Sinds 2008 woont hij in Tbilisi en brengt hij voor verschillende Franse media – waaronder RFI, France24 TV en Le Figaro – verslag uit over Rusland, Oekraïne, de Kaukasus en Centraal-Azië.

Hij is ook auteur of medeauteur van diverse boeken, waaronder het recente “Volodymyr Zelensky, dans la tête d’un héros” (2022), “Futbol, le ballon rond de Staline à Poutine” (2018), “Poutine et le Caucase” (2014) en “Voyage au pays des Abkhazes” (2012). (dm)

Georgië, nog een front voor Rusland

Eind 2023 breekt het moment van de waarheid aan voor Georgië. In december moet de Europese Raad beslissen of de voormalige Sovjetrepubliek de status van kandidaat-lidstaat van de EU krijgt.

In juni 2022 had de Raad Georgië deze status geweigerd, terwijl Oekraïne en Moldavië wel kandidaat-lidstaat werden. De reden hiervoor was het duidelijk antiwesterse en pro-Russische beleid van de Georgische regering. De Raad erkende het “Europees perspectief” van Georgië, maar stelde de toekenning van de status van kandidaat-lidstaat afhankelijk van het aanpakken van twaalf prioriteiten, waaronder de verbetering van het mediaklimaat en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

Wegens de tegengestelde zienswijzen van, enerzijds, de regeringspartij "Georgische Droom" van de oligarch Bidzina Ivanishvili (die in Rusland een fortuin van 4,5 miljard euro heeft vergaard), en anderzijds, de 3,7 miljoen Georgiërs, kampt Georgië met grote interne sociaal-politieke spanningen. Aan de ene kant is de partij, die sinds 2012 aan de macht is, geleidelijk een beleid gaan voeren dat nu als uitgesproken pro-Russisch geldt. Aan de andere kant wil 81 % van de bevolking, volgens de laatste peilingen, lid worden van de EU.

De gespannen situatie is onder andere te wijten aan het feit dat Rusland de Georgische regering manipuleert. Hoe valt anders te verklaren dat de partij "Georgische Droom" geprobeerd heeft een wetsontwerp over “buitenlandse agenten” aan te nemen, geïnspireerd op de Russische wet van 2012? Het is een zet die alleen maar ergernis kon wekken bij de Georgiërs, omdat die beseffen dat ze met zo’n wet langdurig de kans op toenadering tot Europa zouden verspelen.

Bovendien steunt de Russische regering het beleid van Ivanishvili om met het Westen te breken. De Georgische regering ondermijnt namelijk systematisch haar banden met westerse partners (door eindeloze polemieken met Europese en Amerikaanse vertegenwoordigers of het verspreiden van propaganda over de vermeende bedoelingen van het Westen om een tweede front in Georgië te openen om Rusland te verzwakken). Van zijn kant prijst het Kremlin de beslissingen van de regering-Ivanishvili en probeert het de publieke opinie in Georgië te sussen, bijvoorbeeld door de rechtstreekse vluchten tussen de twee landen (die sinds 2019 waren opgeschort) te hervatten of door de visumplicht af te schaffen voor Georgische burgers die naar de voormalige koloniale macht reizen.

Dit is ongetwijfeld een explosieve “cocktail”, een paar maanden voordat de Europese Raad een besluit neemt dat door veel Georgiërs als historisch wordt gezien. Een deel van de publieke opinie vergeeft het de regeringsploeg van Ivanishvili niet dat ze het land weer in de Russische invloedssfeer heeft gebracht. Een ander deel, misschien wel een meerderheid, ziet zichzelf graag als pro-Europees, maar weet niet wat het aanmoet met de bijtende overheidskritiek op het Westen, en lijkt een Rusland dat agressiever is dan ooit niet voor het hoofd te willen stoten. De veiligheidsrisico’s zijn erg groot in een land waar, laten we dat niet vergeten, de krachtmeting tussen Moskou en het Westen is begonnen met het uitbreken van de Russisch-Georgische oorlog in 2008.

NIEUWS VAN HET EESC

[Leeftijdsstereotypes moeten de wereld uit: EESC dringt aan op nieuwe ouderenstrategie](#)

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) heeft de Europese Commissie en de lidstaten opgeroepen om werk te maken van een nieuwe Europese ouderenstrategie. Cruciaal is dat wordt afgestapt van de huidige perceptie van ouderen als een last en kostenpost voor de samenleving, en dat de blik wordt gericht op hun sociaal, economisch en intellectueel potentieel, dat vaak onderbelicht blijft.

Bij gebrek aan een alomvattend ouderen- of vergrijzingsbeleid zou het gaan om de eerste EU-strategie die erop gericht is de rechten van ouderen te beschermen en hun volwaardige deelname aan de samenleving en de economie te waarborgen.

Het EESC verwoordde zijn aanbevelingen in een advies dat werd opgesteld op verzoek van het Spaanse voorzitterschap van de Raad en tijdens de julizitting werd goedgekeurd. Daar vond ook een debat plaats met Dubravka Šuica, vicevoorzitter van de Commissie en commissaris voor Democratie en Demografie, en Heidrun Mollenkopf, voorzitter van AGE Platform Europe.

De beoogde strategie moet de strijd aanbinden met leeftijdsstereotypen en zodoende met leeftijdsdiscriminatie, die samen met discriminatie op grond van gender nog steeds een van de meest voorkomende discriminatievormen in de EU is, ondanks de snelle vergrijzing van de Europese bevolking. Volgens schattingen van Eurostat zal het aantal 75-84-jarigen in de EU in 2050 met 56,1 % zijn gestegen, en het aantal 65-74-jarigen met 16,6 %.

“Het EESC roept de Commissie duidelijk en ondubbelzinnig op om voor het einde van haar huidige ambtstermijn een Europese ouderenstrategie op te stellen. Dit is een eerste stap die volgens mij verstrekkende gevolgen zal hebben voor het Europees sociaal en demografisch beleid”, aldus **Miguel Ángel Cabra de Luna**, rapporteur van het advies.

Vicevoorzitter van de Commissie Dubravka Šuica: “Ouderen zijn geen kostenpost of last maar een troef. Demografische veranderingen zijn geen geïsoleerd gegeven: we moeten aandacht hebben voor hun wisselwerking met megatrends zoals de groene en de digitale transitie”.

“Ouderen mogen niet worden gezien als uitgavenpost voor de sociale zekerheid, zij zijn burgers met dezelfde rechten op een volwaardig leven zonder discriminatie als mensen van elke andere leeftijd. Hun

rechten moeten in alle facetten van het leven worden gewaarborgd”, aldus **dr. Mollenkopf**.

Voorts spelen ouderen een belangrijke rol voor de economie. In veel landen hebben zij een aanzienlijk deel van de rijkdom en koopkracht in handen. De zilveren economie, aangedreven door oudere consumenten, zal naar verwachting een sterke groei doormaken en in 2025 een waarde van 5,7 biljoen euro bereiken. Om dit potentieel te realiseren, heeft de EU doeltreffende strategieën nodig waarin rekening wordt gehouden met de regionale dynamiek en de kansen die deze economie biedt. (II)

Eerste concrete voorstellen voor de Blue Deal: EESC zet water op de EU-agenda

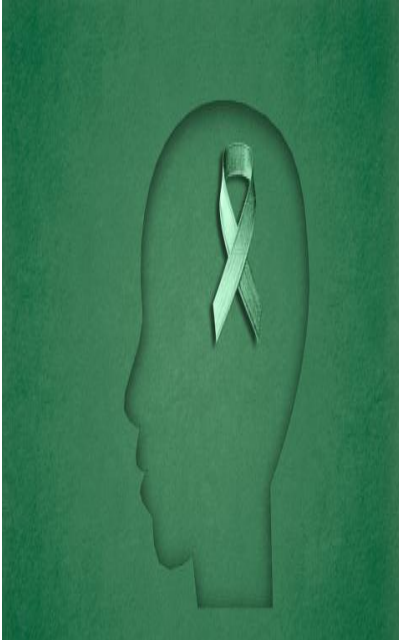
Tijdens de julizitting zijn zes EESC-adviezen over water goedgekeurd. Een greep uit de belangrijkste aanbevelingen: mensenrechten moeten voorop staan bij waterbeheer, er zijn meer investeringen nodig, er moeten verbruikslabellen komen en de prijsstelling moet worden herzien. Zij vormen de eerste reeks voorstellen van het EESC voor een alomvattend Europees waterbeleid als onderdeel van het Blue Deal-initiatief.

Als reactie op de dringende uitdagingen op dit gebied neemt het Europees Economisch en Sociaal Comité het voortouw en komt het met een uitgebreid pakket aanbevelingen voor een duurzaam waterbeleid voor Europa. Met het Blue Deal-initiatief pleit het EESC voor een uniforme aanpak in heel Europa om [waterarmoede uit te bannen](#) en toegang tot veilig en betaalbaar water en adequate sanitaire voorzieningen als mensenrecht te garanderen.

Om deze doelstellingen te bereiken, benadrukt het EESC dat het belangrijk is om [veerkrachtige waterinfrastructuur en distributienetwerken](#) te ontwikkelen. Om de investeringsbehoeften vast te stellen en te zorgen voor een efficiënt waterbeheer, moet eerst de huidige toestand van de waterinfrastructuur en de beschikbaarheid van water in elke lidstaat in kaart worden gebracht.

De aanbevelingen van het EESC over de [economische aspecten van een Europese Blue Deal](#) omvatten de invoering van prijsstrategieën die waterverspilling tegengaan en voorstellen voor nieuwe financieringsmethodes van het waterbeleid. Het EESC wil dat de EU wereldleider wordt op het gebied van waterefficiënte technologieën. Om het watergebruik te verminderen, hergebruik en recycling van water te bevorderen en waterverontreiniging aan te pakken, stelt het EESC voor om water in het gehele [industriebeleid](#) van de EU te integreren. Voor de [landbouw](#) stelt het EESC een soortgelijke aanpak voor, waarbij de waterdimensie volledig wordt geïntegreerd in het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB).

Het EESC erkent dat de [consument](#) de drijvende kracht achter verandering is en wil daarom het gebruik van waterefficiënte apparaten bevorderen door labels in te voeren waarop het waterverbruik wordt vermeld en door circulair watergebruik te promoten, zodat de burgers zelf hun steentje kunnen bijdragen. Deze voorstellen zullen worden samengevat in een reeks kernbeginselen en acties die op 26 oktober 2023 tijdens de conferentie “Call for a European Blue Deal” aan de EU-instellingen zullen worden gepresenteerd. Het EESC wil dat de volgende Europese Commissie het thema water hoog op de agenda zet. (gb)

[Een alomvattende aanpak voor de bevordering en ondersteuning van de geestelijke gezondheid](#)

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) heeft opgeroepen tot een EU-brede hervorming van de gezondheidstelsels en daarbij te streven naar een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid, nu we getuige zijn van een piek in mentale en gedragsstoornissen onder de Europese bevolking, met name bij jongeren.

In een [advies](#) dat op verzoek van het Spaanse voorzitterschap van de Raad van de EU is opgesteld en dat tijdens de zitting van juli is goedgekeurd, wijst het EESC erop dat de geestelijke gezondheidszorg gericht moet zijn op preventie, vroegtijdige opsporing en zorg in gemeenschapsverband.

“De gezondheidstelsels in de hele EU moeten dringend worden hervormd zodat zij geïntegreerde en geplande langetermijninterventies en zorg gaan leveren – niet alleen om te genezen, maar ook om medische aandoeningen te voorkomen – met behulp van multidisciplinaire teams, en niet langer worden georganiseerd op basis van occasionele zorgmodellen”, zei de rapporteur van het advies, **Milena Angelova**.

“Onze stelsels voor geestelijke gezondheidszorg moeten anders worden georganiseerd. We hebben meer specialisten nodig en er moet meer steun komen voor mensen die zorgbehoevend zijn”, zo zei de corapporteur van het advies, **Ivan Kokalov**.

Vooraf jongeren, kinderen, vrouwen en kansarme groepen, maar ook mensen die worden blootgesteld aan langdurige stress, lopen het risico een psychische stoornis te ontwikkelen.

Sinds de COVID-19-pandemie is de geestelijke gezondheid verder verslechterd: ongeveer 20 % van de Europeanen kampt met ernstige tot matige geestelijke gezondheidsproblemen. Dit heeft onder meer ook gevolgen voor het beroepsleven en het inkomen. Uit de huidige ramingen blijkt dat geestelijke gezondheidsproblemen en gedragsstoornissen jaarlijks ongeveer 4 % van het bbp van de EU opslorpen. Psychische stoornissen eisen ook een zware menselijke tol: zij zijn verantwoordelijk voor ongeveer 4 % van de sterfgevallen in Europa per jaar en vormen de op één na meest voorkomende doodsoorzaak onder jongeren.

Het EESC is ingenomen met de recente mededeling van de Europese Commissie betreffende een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid, en dringt erop aan dat deze snel wordt omgezet in een EU-strategie voor geestelijke gezondheid, met voldoende financiering. De strategie zou een tijdschema moeten bevatten, alsook indicatoren om de vooruitgang te kunnen meten, en er zou goed in moeten worden omschreven wie waarvoor verantwoordelijk is.

Naar de mening van het EESC moet worden gewerkt aan op rechten gebaseerde en persoonsgerichte stelsels voor geestelijke gezondheidszorg waarin prioriteit wordt gegeven aan de empowerment van personen en hun actieve deelname aan hun eigen herstel.

Het EESC beveelt de Commissie sterk aan om 2024 uit te roepen tot Europees Jaar van de geestelijke gezondheid. Dit zou een krachtig signaal afgeven en aanzetten tot de vorming van een sterke alliantie om de geestelijke gezondheid in de hele EU te verbeteren en te bevorderen.

EESC bespreekt zijn initiatief voor ereleden uit de uitbreidingslanden ter ondersteuning van de geleidelijke integratie van de kandidaat-lidstaten

Het EESC heeft tijdens zijn zitting in juli vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties uit de kandidaat-lidstaten van de EU verwelkomd en het initiatief aangekondigd om “ereleden uit de uitbreidingslanden” aan te wijzen. Zij zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan de dagelijkse advieswerkzaamheden van het EESC.

Als eerste stap op weg daar naartoe heeft het EESC tijdens de julizitting een debat gehouden over het belang van het maatschappelijk middenveld in het EU-uitbreidingsproces. Ook tekende **EESC-voorzitter Oliver Röpke** een memorandum van overeenstemming met de Raad voor regionale samenwerking (RCC) om het maatschappelijk middenveld

en jongeren op een meer gestructureerde manier te betrekken bij de bevordering van vrede en welzijn in Zuidoost-Europa.

Europees commissaris **Olivér Várhelyi** voor Nabuurschapsbeleid en Uitbreiding prees het EESC voor zijn initiatief voor ereleden uit de uitbreidingslanden, omdat dit een manier is om de uitbreiding hoog op de EU-beleidsagenda te houden.

De Moldavische premier **Dorin Recean** wees erop dat dit nieuwe EESC-initiatief op het juiste moment komt en zal leiden tot nauwere samenwerking met het maatschappelijk middenveld in Moldavië.

Majlinda Bregu, secretaris-generaal van de RCC, zei: “In de RCC kunnen we ons niet voorstellen dat we ons adviesforum van maatschappelijke organisaties niet zouden betrekken bij onze regionale inspanningen voor

de uitdagende groene agenda voor de Westelijke Balkan. Evenmin zouden we onze initiatieven voor een regionale markt niet coördineren zonder goed te luisteren naar onze kamers van koophandel.”

Bosko Savkovic van de Unie van Servische werkgevers sprak zijn lof uit voor het maatschappelijk middenveld in Servië, dat zich durft uit te spreken, buitenlandse desinformatie probeert te weerleggen en de Serviërs eraan blijft herinneren dat EU-lidmaatschap mogelijk is.

Oleksandr Yavorskyi van het Oekraïens werkgeversverbond zei: “Allang voordat de oorlog begon heeft Oekraïne ervoor gekozen de weg in te slaan die uiteindelijk moet leiden tot EU-lidmaatschap. De Oekraïense sociale partners en maatschappelijke organisaties hebben nu de juiste ondersteuning nodig in het EU-toetredingsproces.”

Anisa Subashi, vicevoorzitter van het Verbond van Albanese vakverenigingen, benadrukte de belangrijke rol die de vakbonden in zijn land spelen bij het versterken van de sociale dialoog, met name toen de Albanese regering pogingen deed om het maatschappelijk middenveld minder ruimte te geven.

Dajana Cvjetkovic van het Centrum voor de promotie van het maatschappelijk middenveld uit Bosnië en Herzegovina en **Daliborka Uljarevic**, uitvoerend directeur van het Centrum voor burgereducatie uit Montenegro, toonden zich voorstanders van de rol die het maatschappelijk middenveld in het uitbreidingsproces speelt. “Wij zijn de ruggengraat van onze samenleving en verwoorden de aspiraties van onze burgers. Wij zijn de trouwste bondgenoten van de EU-instellingen en dit nieuwe initiatief van het EESC zal onze samenwerking verder verdiepen”, aldus **Uljarevic**. (mt)

Industrieel plan voor de Green Deal: dat kan beter

De blauwdruk voor een nettonulindustrie vertelt niet hoe we ervoor kunnen zorgen dat de Europese industrie concurrerend blijft en investeringen aantrekt.

Over het geheel genomen kan het EESC zich vinden in het industrieel plan voor de Green Deal en de verordening voor een nettonulindustrie. Wel moet er duidelijker in worden aangegeven welke maatregelen de EU zal nemen om haar vestigingsklimaat aantrekkelijker te maken, haar concurrentievermogen te vergroten en zich te onderscheiden van haar systeemconcurrenten.

“Kennelijk was er iets als de Inflation Reduction Act in de VS nodig om de EU tot actie te bewegen. Daar staan wij erg kritisch tegenover”, aldus

Sandra Parthie, rapporteur van het [EESC-advies over het industrieel plan en de verordening](#). “We hadden graag gezien dat de EU eerder stappen had ondernomen. Ze had krachtadiger en met meer overtuiging moeten reageren, om onze bedrijven en samenlevingen te laten zien dat we echt willen dat Europa relevant blijft als industriële locatie, met goede banen en goede lonen voor werknemers.”

De Europese industrie heeft de afgelopen decennia terrein moeten prijsgeven aan haar belangrijkste concurrenten. Bedroeg het bbp per capita in de EU in de jaren 2000 nog zo'n 70 % van het bbp per capita in de VS, inmiddels ligt het onder de 66 %. Het aandeel van de VS en de EU in de bruto mondiale investeringen is tussen 1999 en 2020 gedaald, respectievelijk van 29 % tot 20 % en van 23 % tot 15 %.

Om deze neerwaartse trend om te buigen beveelt het EESC aan een audit uit te voeren om na te gaan hoe de EU haar waardeketens kan beheersen en verbeteren en buitensporige afhankelijkheden kan vermijden. Het EESC stelt ook voor om alle ontwerpwetgeving van de EU aan een concurrentievermogenstest te onderwerpen.

Het wijst er daarnaast op dat er kortdater moet worden opgetreden op het gebied van administratieve rompslomp en afhandelingstermijnen. Zo duurt het te lang voordat subsidiebesluiten worden genomen en de financiering beschikbaar wordt gesteld. Willen we voorkomen dat investeerders hun blik van de EU afwenden, dan moeten alle soorten bedrijven, ongeacht hun grootte, tijdig toegang hebben tot financiering voor zowel exploitatiekosten als kapitaaluitgaven.

Vergunningverlening is een ander aspect waarop het nodige valt aan te merken: in het industrieel plan worden een aantal nettonultechnologieën aangemerkt waarbij projecten sneller een vergunning en meer financiële steun zouden krijgen, terwijl andere sectoren daar meer moeite voor moeten doen.

Het is belangrijk dat met het industrieel plan en de verordening de aandacht niet te zeer wordt toegespitst op het bevorderen van groene technologieën en op het kiezen van vermeende "winnaars". In plaats daarvan moeten zij de ontwikkeling van een diverse industriële sector met een breed scala aan sectoren bevorderen.

Europa herbergt veel energie-intensieve zware en primaire industrieën die koolstofvrij moeten worden gemaakt en die niet in het industrieel plan zijn opgenomen.

Het versoepelen van de staatssteunregels van de EU is een andere potentiële val, aangezien dit de achterstand kan vergroten van armere lidstaten die niet over de begrotingsruimte beschikken om in de groene transitie te investeren en huishoudens en hun belangrijkste industrieën te ondersteunen. Daarom moet er een serieus debat worden gevoerd over een Europees Soevereiniteitsfonds om de transitie met aanvullende EU-financiering te ondersteunen.

Uit cijfers van de Europese Commissie blijkt dat nettonultechnologie flink wat banen kan opleveren: er zijn 180 000 werknemers nodig voor de productie van waterstofbrandstofcellen, 66 000 voor de productie van zonnepanelen en 800 000 voor de productie van batterijen.

Voorts wordt in het industrieel plan de ontwikkeling van groene vaardigheden gesteund. Het EESC vindt echter dat de ontwikkeling van alle vaardigheden die in de industrie nodig zijn, ondersteund zou moeten worden. Daarnaast zouden de werkvergunningen voor gekwalificeerde werknemers van buiten de Europese Unie gestandaardiseerd en sneller afgegeven moeten worden. (dm)

[EESC pleit voor samenhangende aanpak grondstoffenbeleid EU om hulpbronnenzekerheid en groene transitie aan te pakken](#)

In een tijdens de junizitting goedgekeurd advies dringt het EESC er bij de EU op aan een alomvattende aanpak van het grondstoffenbeleid te volgen. Het stelt voor de lijsten van kritieke grondstoffen uit te breiden, eerlijke energieprijzen te waarborgen, vergunningen te vereenvoudigen, prioriteit te geven aan recycling en de capaciteitsopbouw in de grondstoffensector van de EU te bevorderen.

China domineert momenteel de wereldwijde aanvoer van kritieke grondstoffen, terwijl Europa minder dan 5 % van de wereldwijde productie van minerale grondstoffen voor zijn rekening neemt. Aangezien de wereldwijde vraag naar grondstoffen tegen 2060 naar verwachting twee keer zo groot zal zijn, moeten er absoluut maatregelen worden genomen.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, beveelt het EESC aan de lijst van kritieke grondstoffen uit te breiden met grondstoffen die cruciaal zijn voor groene en duurzame technologieën, zodat gerichte beleidsmaatregelen en investeringen mogelijk worden. Ook pleit het voor eerlijke energieprijzen, financiële steun, vereenvoudigde vergunningsprocedures en partnerschappen met derde landen om de hulpbronnenzekerheid te vergroten en de groene transitie van de EU te stimuleren

De rapporteur van het [advies](#), **Maurizio Mensi**, benadrukt dat in de afvalwetgeving prioriteit moet worden gegeven aan terugwinning en hergebruik van grondstoffen als een manier om de afhankelijkheid van primaire bronnen te verminderen en economische groei te stimuleren. Om de duurzaamheidsdoelstellingen van de EU te halen moet echter het juiste evenwicht worden gevonden tussen hulpmiddelenzekerheid en milieuoverwegingen.

De corapporteur van het advies, **Michal Pintér**, is voorstander van een EU-brede capaciteitsopbouw ten behoeve van de winningsindustrieën. In het advies wordt opgeroepen om de nadruk te leggen op de ontwikkeling van menselijk kapitaal in de winningsindustrieën en op de om- en bijscholing van de huidige beroepsbevolking teneinde een robuuste grondstoffensector te bevorderen.

Door deze aspecten gezamenlijk aan te pakken, kan de EU met succes overschakelen naar een groene economie en de basis leggen voor een veerkrachtige, duurzame en wereldwijd concurrerende grondstoffensector. (gb)

De transitie naar duurzame energie in de visserij- en aquacultuursector van de EU: op weg naar klimaatneutraliteit

In een **advies** dat werd opgesteld op verzoek van het Spaanse voorzitterschap en tijdens de julizitting werd aangenomen, betoont het EESC zich ingenomen met de strategie voor de energietransitie in de visserij- en aquacultuursector van de EU. Het EESC erkent dat de CO₂-uitstoot dringend moet worden teruggebracht en dat moet worden ingezet op duurzame, hernieuwbare en commercieel levensvatbare energiealternatieven, en onderstreept dan ook het belang van de verwezenlijking van klimaatneutraliteit tegen 2050.

Het EESC benadrukt dat de visserijsector een cruciale rol speelt bij het beperken van de gevolgen van de klimaatverandering. Vissers leveren een van de gezondste dierlijke eiwitten met een minimale koolstofvoetafdruk, en de emissies van de sector zullen in 2023 naar verwachting maar een fractie van de totale mondiale emissies uitmaken, wat duidelijk aantoonde dat de impact van de sector op het milieu relatief gering is. Toch dringt het EESC aan op voortdurende inspanningen om de energie-efficiëntie te vergroten en de uitstoot verder te verminderen.

“Het koolstofvrij maken van de visserijsector vereist een brede aanpak, financiële prikkels en het gebruik van emissievrije energiebronnen”, aldus rapporteur **Javier Garat Pérez**. “We moeten realisme en ambitie met elkaar in evenwicht brengen. Er is een passend en realistisch tijdschema voor decarbonisatie nodig, waarbij rekening wordt gehouden met technologische, logistieke en wetgevende ontwikkelingen. De kosten van de transitie mogen de werkgevers en werknemers in de maritieme sectoren niet belasten, en niemand mag aan zijn lot worden overgelaten. Om de energietransitie te doen slagen moeten de doelstellingen van decarbonisatie en economische levensvatbaarheid met elkaar in evenwicht zijn”.

Het EESC erkent dat de ontwikkeling en wereldwijde beschikbaarheid van alternatieve en innovatieve groene technologieën geen sinecure is. Het stelt voor hybridisatie te beschouwen als een tussenoplossing en tegelijk na te denken over opties waarbij verder wordt gekeken dan fossiele brandstoffen. Ook wijst het erop dat voor elke verandering van energiebron nieuwe schepen nodig zijn die op een geheel nieuwe manier zijn ontworpen en over een groter laadvermogen (“brutotonnage”) beschikken om plaats te bieden aan de nieuwe machines. Het EESC verzoekt de Europese Commissie dan ook de definitie van “vangstcapaciteit” te herzien, zodat nieuwe technologieën in het kader van de energietransitie kunnen worden toegepast. (ks)

Reclame via influencers: EESC pleit voor regulering

De verplichtingen van influencers, maar ook van videoplatforms en sociale netwerken, moeten met nieuwe regels worden vastgesteld.

Reclame en marketing via influencers is een van de sterkst groeiende markten van het voorbije decennium. Influencers worden door consumenten gepercipieerd als nabijer, authentieker en betrouwbaarder dan klassieke reclame en reclame via aanprijzing door een beroemdheid, en komen daardoor steeds meer in het vizier van adverterende merken.

Maar, in tegenstelling tot traditionele reclame, waarvoor zeer strikte regels gelden, kan bij “posts” van influencers al eens worden verhuuld dat er in feite reclame wordt verspreid. Reclame via influencers is dus niet altijd als zodanig herkenbaar, omdat advertenties vermengd zijn met

redactionele inhoud van niet-commerciële aard.

Dit gebrek aan transparantie is gevaarlijk voor consumenten in het algemeen en minderjarigen in het bijzonder. Wanneer minderjarigen worden blootgesteld aan slukreclame kan dit schadelijk zijn voor hun fysieke, psychologische, sociale en emotionele ontwikkeling.

Moet de EU hier iets aan doen? “In feite beschikt de EU reeds over een aantal mechanismen om met influencers om te gaan; zij vallen immers onder de wetgeving inzake adverteerders en verkopers/handelaren. Gezien de snelle opkomst van dit fenomeen lijkt het ons echter wenselijk dat er een alomvattende aanpak komt” aldus **Bernardo Hernández Bataller**, rapporteur van een [EESC-rapport](#) over dit onderwerp.

Het EESC stelt voor dat de EU specifieke verplichtingen vastlegt voor zowel de beheerders van de videoplatforms en sociale netwerken waarop influencers actief zijn als voor de makers van inhoud/influencers zelf.

Influencers moeten:

- de commerciële aard van bepaalde “posts” duidelijk kenbaar maken;
- voldoen aan de sectorspecifieke regels ter waarborging van de gezondheid en veiligheid van consumenten en gebruikers, met name in het geval van minderjarigen en andere kwetsbare groepen;
- aansprakelijk zijn wanneer zij nalaten om voldoende duidelijk te maken wanneer ze worden betaald om een product of dienst aan te prijzen of te promoten.

Platformbeheerders en sociale netwerken moeten:

- eveneens aansprakelijk zijn voor de inhoud die wordt gepubliceerd door de makers van inhoud en influencers die zij hosten;
- de verplichting hebben om illegale inhoud te verwijderen en illegale activiteiten te melden;
- van alle makers van inhoud/influencers van buiten de EU eisen dat zij duidelijk aangeven wie wettelijk aansprakelijk is voor hun activiteiten in de EU, en dat zij beschikken over een beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor gevallen van schade als gevolg van illegale activiteiten.

Ter bescherming van minderjarigen moeten de beheerders van platforms en van sociale netwerken samen met de influencers zorgen voor:

- de technische mogelijkheid om gevoelige inhoud af te schermen voor minderjarigen; dit soort inhoud moet in ieder geval de vermelding “verboden voor minderjarigen” bevatten, gepaard gaan met een leeftijdscontrole en het gebruik van ouderlijk toezicht mogelijk maken;
- toevoeging van vermeldingen als “reclame”, “commerciële boodschap” of “gesponsord door” in op minderjarige gerichte “posts” van influencers; toevoeging van vermeldingen als “bewerkte beelden”, in voorkomend geval, of “virtuele beelden”, in het geval van met artificiële intelligentie gecreëerde beelden.

Dit EESC-advies werd opgesteld op verzoek van het Spaanse voorzitterschap van de Raad van de EU, dat zich beraadt op de wenselijkheid om hiervoor specifieke regelgeving op te stellen, en het Comité hierover heeft geraadpleegd. (dm)

Inflatie in de EU op hoogste peil sinds de invoering van de euro: 96,5 miljoen mensen met armoede bedreigd

De inflatie in de Europese Unie bevindt zich op het hoogste peil sinds de invoering van de euro. Momenteel worden 96,5 miljoen Europeanen met armoede en sociale uitsluiting bedreigd: zij worden het hardst getroffen door de sterke stijging van de prijzen van goederen, diensten en energie, en door koopkrachtverlies.

Dit zijn slechts enkele van de alarmerende cijfers uit het [EESC-advies](#) van **Felipe Medina Martín**, dat tijdens de julizitting werd goedgekeurd.

De energiecrisis heeft grote gevolgen voor de Europese economie. De hoge prijzen voor energie, grondstoffen, diensten en industriële goederen hebben geleid tot hoge inflatie, een zwakkere economische groei, sterke druk op overheidsfinanciën en het bedrijfsleven en een verlies van extern economisch concurrentievermogen.

Het EESC benadrukt dat, om deze trend te keren, huishoudens en sleutelsectoren (agrovoeding, vervoer, detailhandel enz.) moeten kunnen profiteren van plannen om de gevolgen van hoge energieprijzen te beperken. Ook dringt het bij de Europese instellingen aan op de invoering van controlemechanismen. Toekomstige maatregelen moeten op maat gesneden, doelgericht en transitiebestendig zijn en met name huishoudens met lagere inkomens die het moeilijk hebben te ondersteunen.

Sommige nationale prijscontrolemaatregelen zijn het doeltreffendst gebleken om de gevolgen van de hoge prijzen van basisgoederen voor huishoudens te verzachten. Zo zorgde de “Iberische uitzondering” wat betreft de prijsstelling op de elektriciteitsmarkt voor drastisch lagere energierekeningen nadat Spanje en Portugal een plafond invoerden voor de prijs van gas in elektriciteitscentrales. Een ander voorbeeld is de tijdelijke verlaging van de btw op elektriciteit, voedsel en brandstoffen in sommige lidstaten. (mp)

EESC dringt aan op betere depositobescherming, harmonisatie en evenredigheid ter versterking van het bancaire stelsel

In de nasleep van de recente bankencrisis in de VS en de gebeurtenissen rond Credit Suisse heeft het EESC zich gebogen over het voorstel van de Commissie tot hervorming van het kader voor bankencrisisbeheer en depositoverzekering (CMDI). Het EESC dringt er onder meer op aan dat de belangen van kleinere en lokale banken, depositohouders en belastingbetalers worden beschermd en dat het CMDI-pakket en de toekomstige hervorming van de staatssteunverordening op elkaar worden afgestemd.

De Spaanse regering had het EESC verzocht zich in deze kwestie te verdiepen en beleidsaanbevelingen op te stellen voor de medewetgevers en het Spaanse voorzitterschap van de Raad van de EU. Het voorstel van de Commissie tot hervorming van het CMDI heeft tot doel de resterende risico's in de Europese banksector aan te pakken en daarbij verdere stappen in de richting van de bankenunie te zetten en de Europese interne markt te versterken, in het belang van depositohouders en belastingbetalers.

“Het EESC erkent hoe belangrijk het is om in geval van een bankencrisis snel en flexibel te reageren en samen te werken en daarbij depositohouders en belastingbetalers te beschermen”, aldus EESC rapporteur **Giuseppe Guerini**. Met het voorstel van de Commissie komt de voltooiing van de bankenunie, die van cruciaal belang is om het financiële stelsel van de EU volledig te consolideren en de versnippering van de markt terug te dringen, een stap dichterbij.”

In zijn [advies](#) benadrukt het EESC dat het voor de bescherming van de belangen van depositohouders en de instandhouding van het pluriforme bancaire ecosysteem in Europa van cruciaal belang is dat de depositobescherming wordt geharmoniseerd en wordt gekeken naar alternatieven voor afwikkeling en insolventie. (tk)

Het EESC viert zijn 65-jarig bestaan

In 1957 werd het Economisch en Sociaal Comité opgericht en voorzien van raadgevende bevoegdheden om via zijn adviezen en allerlei andere activiteiten het perspectief en de zorgen van het maatschappelijk middenveld onder de aandacht te brengen van de Europese besluitvormingsorganen en zo de EU dichterbij de burgers te brengen.

Het jaar daarop, 65 jaar geleden, hield het Economisch en Sociaal Comité zijn eerste plenaire vergadering. Meer over het 65-jarig bestaan van het EESC vindt u [hier](#).

[Terugblik op 2022: ons activiteitenverslag is klaar!](#)

Wat hebben we vorig jaar gedaan? Dat leest u in ons activiteitenverslag “Terugblik op 2022: een jaaroverzicht”. Wat waren de hoogtepunten en belangrijkste onderwerpen van het afgelopen jaar?

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door dramatische gebeurtenissen. Op 24 februari 2022 begon Rusland een niet-uitgelokte oorlog tegen Oekraïne. Sindsdien heeft EESC het Oekraïense maatschappelijk middenveld op allerlei manieren gesteund, met name door adviezen en resoluties uit te brengen en conferenties te organiseren. We hebben onze kantoren ter beschikking gesteld aan in Brussel actieve Oekraïense maatschappelijke organisaties, zodat ze hun werk op een veilige plek kunnen voortzetten en het Oekraïense maatschappelijk middenveld van hieruit kunnen blijven ondersteunen. Met onze prijs voor het maatschappelijk middenveld hebben we initiatieven bekroond die de getroffen burgerbevolking te hulp komen.

In reactie op de stijging van de energieprijzen heeft het EESC een alomvattende aanpak van de energietransitie voorgesteld, waarin de behoefte aan een nieuw energiemodel en een energieonafhankelijke EU vooropstaan. En hoewel de EU nog steeds worstelt met de gevolgen van de COVID-19 pandemie, zijn investeringen in de groene en de digitale transitie nu belangrijker dan ooit. Het Comité heeft zich dus ook sterk gemaakt voor de uitvoering en handhaving van de nationale herstel- en veerkrachtplannen.

Meer weten? De brochure “Terugblik op 2022: een jaaroverzicht” kunt u [hier](#) downloaden.

NIEUWS VAN DE GROEPEN

Klimaatdiplomatie moet het speerpunt worden van het buitenlands beleid van de EU

Door Stefano Mallia, voorzitter van de groep Werkgevers van het EESC

Deze zomer werden verschillende landen in Zuid-Europa geteisterd door bosbranden. Daarbij werden huizen en kustplaatsen verwoest en grote bosgebieden in de as gelegd. Slovenië werd dan weer getroffen door overstromingen. Natuurgeweld is geen nieuw fenomeen in Europa, maar het is wel heviger geworden, zowel hier in Europa als in andere delen van de wereld. Eén ding staat vast: als gevolg van de klimaatverandering komen natuurrampen vaker voor en worden ze extremer.

Door de COVID-19 pandemie, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis die daarop volgde, zijn de inspanningen om de klimaatverandering tegen te gaan en een echte groene transitie in Europa op gang te brengen, enigszins verwaarloosd.

Sommige lidstaten hebben een reeks maatregelen genomen die de geleidelijke stopzetting van de winning van fossiele brandstoffen de facto vertragen, of investeren zelfs in nieuwe winningsactiviteiten om aan hun energiebehoeften te voldoen. Dergelijk gedrag zendt niet alleen een dubbelzinnig signaal uit naar de Europese burgers, maar ook naar derde landen, die dit zouden kunnen gebruiken om te rechtvaardigen dat hun eigen transitieproces niet opschiet. Dit alles kan het succes van de COP28 van dit jaar op de helling zetten, waar landen geacht worden een overeenkomst te bereiken over de geleidelijke uitbanning van CO₂-uitstotende fossiele brandstoffen.

Daarom moet de EU een coherent en consistent klimaatbeleid blijven voeren. We moeten de daad bij het woord voegen! Momenteel drijft de EU haar inspanningen op het gebied van klimaatdiplomatie op. Het succes daarvan hangt voor een groot deel af van interne EU-besluiten over klimaatbeleid, maar ook van de effectieve uitvoering van de Europese Green Deal. Ondanks de nieuwe geopolitieke uitdagingen die steeds sneller op ons afkomen, moet de EU meer inzicht krijgen in de geopolitieke aspecten van de Europese Green Deal. Er is daarom een nieuwe, krachtige en geloofwaardige strategie nodig om de klimaatdiplomatie van de EU op het huidige geopolitieke landschap af te stemmen.

Waar zullen we beginnen? Het EESC is van mening dat de EU het instrumentarium voor klimaatdiplomatie moet verrijken met nieuwe initiatieven die er niet alleen op gericht zijn de klimaatambitie te verhogen, maar ook de ervaring van de EU te delen en klimaatgerelateerde risico's aan te pakken.

Om de klimaatdiplomatie in de praktijk te brengen, moeten we het meerlagige karakter ervan benutten. De oprichting van een netwerk van maatschappelijke organisaties voor klimaatdiplomatie zou een eerste stap kunnen zijn.

Er is geen tijd te verliezen als we onherstelbare schade willen voorkomen. Klimaatdiplomatie is preventieve diplomatie. Daarom moeten we dringend een tandje bijzetten op het vlak van klimaatdiplomatie en ervoor zorgen dat dit een speerpunt wordt van het externe beleid van de EU.

Actuele thema's aan het einde van de zomer van 2023: collectieve onderhandelingen, democratie en de toekomst van werk

Door de groep **Werknemers van het EESC**

Collectieve onderhandelingen zijn een hoeksteen van de arbeidsverhoudingen in Europa. Maar er zijn grote verschillen tussen de lidstaten, waarbij de mate van dekking en bescherming van werknemers varieert.

Collectieve onderhandelingen zijn onderdeel van de sociale dialoog, een van de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap van de Raad van de EU. De groep Werknemers werkt rond dit thema nauw samen met de Spaanse regering, met name aan de hand van de adviezen [Groene collectieve onderhandelingen](#) en [Democratie op het werk](#), onderwerpen die zullen worden besproken tijdens de [bijeenkomst op hoog niveau over de sociale dialoog](#) in Santiago de Compostela op 21 en 22 september 2023, georganiseerd door het Spaanse voorzitterschap.

De groep Werknemers zal op 20 september discussiëren over het belang van de sociale dialoog en van collectieve onderhandelingen. Ook laat zij een studie uitvoeren om meer inzicht te krijgen in en duidelijkheid te verschaffen over de complexe situatie op het gebied van collectieve onderhandelingen in de EU-landen. Blijken van belangstelling kunnen tot 8 september worden ingediend via [deze link](#).

Laten we het jongerenmiddenveld beschermen en versterken

Door de EESC-groep **Maatschappelijke Organisaties**

In juli organiseerden de groep Maatschappelijke Organisaties van het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) en de Jonge Europese Federalisten (JEF) een seminar voor jongeren rond het thema "[Jongeren onder druk: behoud van een maatschappelijk middenveld van jongeren](#)". als vervolg op eerdere, door deze groep in 2021 en 2022 georganiseerde webinars over jongerenparticipatie.

Tijdens dit seminar werd ingegaan op de tendensen en specifieke schendingen van publieke ruimtes voor jongeren in heel Europa. Dat gebeurde tijdens een discussie tussen vertegenwoordigers van jongerenorganisaties en EU-instellingen, onder wie **Dr. Sergey Lagodinsky** (lid van het Europees Parlement, Groenen/EVA), **Alessia**

Valentino (juridisch medewerker, Europese Commissie) en **Christian Moos** (lid van de groep Maatschappelijke Organisaties en rapporteur voor het toekomstige advies van het EESC over [het pakket](#)

[voor de verdediging van de democratie](#)).

Gebleken is dat er dringend behoefte is aan een gecoördineerde burgerdialoog op nationaal en Europees niveau, meer financiering voor jongerenorganisaties en inclusieve participatie van alle jongeren. Ook moeten er mechanismen komen om activisten te beschermen, moeten jongerendialogen een zinvolle follow-up krijgen en moeten de toenemende beperkingen voor maatschappelijke organisaties worden weggenomen. Ondanks de verschillende perspectieven en het besef dat er geen pasklare oplossing bestaat om de problemen in de verschillende lidstaten aan te pakken, waren alle sprekers en deelnemers het erover eens dat bescherming en versterking van het jongerenmiddenveld dringend geboden zijn om de democratie springlevend te houden.

Alle conclusies en aanbevelingen van het seminar zijn te vinden op: <https://europa.eu/!KC4tFR>

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

European Economic and Social Committee

3 CATEGORIES:

- BEST ORGANIC FOOD PROCESSING SME
- BEST ORGANIC RETAILER
- BEST ORGANIC RESTAURANT/ FOOD SERVICE

[EU-prijzen voor de biologische sector 2023: EESC kondigt finalisten aan](#)

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) is verheugd mee te delen wie het in de verschillende categorieën heeft genomineerd voor de tweede editie van de [EU-prijzen voor de biologische sector](#), die het samen met de Europese Commissie en andere partners organiseert om uitmuntende prestaties in de Europese biologische waardeketen in het zonnetje te zetten. De winnaars in elke categorie worden bekendgemaakt op 25 september, de EU-biodag, tijdens een speciale ceremonie die wordt bijgewoond door de EU-commissaris voor Landbouw,

Janusz Wojciechowski.

Nu de biologische transitie in heel Europa goed op gang komt, kunnen we kiezen uit een overvloed aan opmerkelijke initiatieven. De eerste beoordelingsfase is afgerond en na alle inzendingen grondig te hebben bestudeerd zijn wij trots om de finalisten in elk van de drie categorieën te kunnen presenteren:

De finalisten – in alfabetische volgorde – zijn:

1. Beste biologische levensmiddelen verwerkende kleine of middelgrote onderneming (kmo)

- [Ekološka kmetija Kukenberger](#), Slovenië, een bedrijf dat zuivelproducten verwerkt.
- [Fürstenhof GmbH](#), Duitsland, een bedrijf dat eieren en pluimveevlees verwerkt.
- [The Merry Mill](#), Ierland, een bedrijf dat voornamelijk glutenvrije haver en meel verwerkt.

2. Beste biologische detailhandelaar

- [Gut Wulkselde GmbH](#), Duitsland, een winkel waar producten rechtstreeks van de boerderij worden verkocht.
- [NaturaSì Ariele Conegliano](#), Italië, een winkel die deel uitmaakt van het NaturaSì-netwerk.
- [Valle y Vega Cooperative Agroecológica de Granada](#), Spanje, een landbouwcoöperatie en webwinkel.

3. Beste biologisch restaurant / biologische grootkeuken

- [Biohotel St. Daniel](#), Slovenië, a restaurant dat deel uitmaakt van een "biohotel".
- [Luftburg - Kolariks Freizeitbetriebe GmbH](#), Oostenrijk, een gezinsvriendelijk restaurant.
- [Trnulja Country Estate](#), Slovenië, een restaurant dat gelegen is op een landgoed.

"Het EESC is er dankzij zijn netwerk van maatschappelijke organisaties wederom in geslaagd om hoogwaardige inzendingen aan te trekken voor deze prijzen. Deze opmerkelijke projecten bestrijken de hele biologische waardeketen, wat duidelijk laat zien dat er al een echte verschuiving naar duurzamere en rechtvaardigere voedselsystemen plaatsvindt. Het is nu absoluut noodzakelijk dat beleidsmakers gunstige voorwaarden scheppen om deze initiatieven in verschillende regio's tot bloei te laten komen," aldus **Peter Schmidt**, voorzitter van de EESC-afdeling Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Milieu (NAT).

De prijzen werden in het leven geroepen naar aanleiding van een toezegging in het [actieplan van de Commissie voor de ontwikkeling van de biologische productie](#) om excellentie in de biologische voedselketen, van boer tot restaurant, te erkennen. Zij belonen de beste en meest innovatieve biologische marktdeelnemers die de impact van de landbouw op het klimaat en het milieu helpen verminderen en wier acties zullen bijdragen om de ambities van de "van boer tot bord"- strategie en de biodiversiteitsstrategie te verwezenlijken.

Meer informatie over de kandidaten, de selectiecriteria en de prijzen in het algemeen is te vinden op de [website van de EU-prijzen voor de biologische sector](#) en op de [EESC-website](#). (ks)

[Kandidaten kunnen zich nu aanmelden voor de EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld, met als thema geestelijke gezondheid](#)

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) heeft het startschot gegeven voor zijn 14e prijs voor het maatschappelijk middenveld. Deze prijs staat open voor maatschappelijke organisaties, individuele personen en particuliere bedrijven die in de Europese Unie geregistreerd staan of er gevestigd zijn.

Dit jaar heeft het EESC **geestelijke gezondheid** gekozen als thema. Op die manier wil het creatieve en innovatieve non-profitprojecten belonen die mensen met geestelijke gezondheidsproblemen ondersteunen en een omgeving bevorderen die het individuele of collectieve geestelijk welzijn ten goede komt.

De maximaal vijf winnaars zullen samen een bedrag van 50 000 EUR mogen verdelen. **Projecten moeten vóór 30 september 2023 om 10 uur (Belgische tijd) worden ingediend.** De prijsuitreiking vindt waarschijnlijk plaats tijdens de EESC Civil Society Week in het voorjaar van 2024.

Alleen projecten die in de EU zijn of worden uitgevoerd komen in aanmerking voor een prijs. Ze moeten al uitgevoerd of nog lopende zijn. Om in aanmerking te komen, moeten inzendingen betrekking hebben op ten minste één van de aspecten die zijn opgenomen in de selectiecriteria, zoals gepubliceerd in het [Reglement 14e EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld](#), dat na te lezen is op de speciale [webpagina van het EESC](#).

Projecten kunnen onder andere gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van psychosociale risico's op het werk en het bevorderen van ondersteunende werkculturen. Ze kunnen ook betrekking hebben op de geestelijke gezondheidsbehoeften van kansarme groepen en van een vergrijzende bevolking of op het bevorderen van het mentale welzijn van kinderen en adolescenten.

Projecten rond gemeenschapswerk, zoals het mondig maken van lokale gemeenschappen, het opzetten van netwerken om de betrokkenheid van de gemeenschap te vergroten en het creëren van een omgeving die geestelijke gezondheid bevordert, komen ook in aanmerking. Ook het verbeteren van de kennis over geestelijke gezondheid en het bestrijden van het stigma dat mensen er vaak van weerhoudt om hulp te zoeken, zijn mogelijke onderwerpen.

Het EESC wil met deze prijs eer bewijzen aan en de schijnwerpers richten op wat niet-overheidsactoren tot dusverre hebben gedaan om mensen te helpen die worstelen met geestelijke gezondheidsproblemen. De prijs is tevens bedoeld als stimulans voor lopende projecten en inspiratiebron voor nieuwe, om aldus te wijzen op de bijdrage die dergelijke projecten kunnen leveren aan het indammen van deze stille epidemie in de EU.

De EESC-prijs voor het maatschappelijk middenveld is bedoeld om meer bekendheid te geven aan de buitengewone manier waarop het maatschappelijk middenveld bijdraagt aan de totstandbrenging van een Europese identiteit en van Europees burgerschap, en aan de bevordering van de gemeenschappelijke waarden die de Europese integratie schragen. De prijs staat elk jaar in het teken van een ander, voor de EU bijzonder relevant thema. Eerdere onderwerpen waren onder meer jongeren en hulp voor Oekraïne, klimaat en gendergelijkheid. In 2020 heeft het EESC eenmalig een solidariteitsprijs voor het maatschappelijk middenveld uitgereikt, die in het teken stond van de bestrijding van COVID-19.

Redactie

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Aan deze uitgave werkten mee

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Coördinatie

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europees Economisch en Sociaal Comité
Jacques Delorsgebouw, Belliardstraat 99, B-1040
Brussel, België

EESC Info verschijnt negen keer per jaar – telkens ter gelegenheid van een EESC-zitting. ?EESC info is beschikbaar in 23 talen.

EESC Info is niet het officiële verslag van de werkzaamheden van het EESC. Voor die werkzaamheden wordt verwezen naar het Publicatieblad van de Europese Unie en andere publicaties van het EESC.

Reproductie – onder vermelding van EESC Info – is toegestaan, op voorwaarde dat de redactie een link wordt toegestuurd.